

ŘEŠENÍ CENTRÁLNÍHO ČIŠTĚNÍ ODPADNÍCH VOD OBLASTI RAJHRADSKO

Vypracováno dne: 7.9.2020

Vypracoval: Ing. Jiří Jelínek, Ing. Lenka Pavlíková a kolektiv

Řešení centrálního čištění odpadních vod oblasti Rajhradsko

Myšlenka centrálního čištění odpadních vod (dále také OV) zahrnuje tyto aglomerace: Rajhrad, Rajhradice, Holasice, Opatovice, Rebešovice a Popovice.

Tento dokument byl vypracován jako prvotní podklad pro posouzení výhodnosti dvou variant řešení likvidace odpadních vod v uvedených městech a obcích. Jedná se o řešení pomocí centrální čistírny odpadních vod (dále jen centrální ČOV) nebo samostatnými čistírnami (dále jen samostatné ČOV) pro jednotlivé obce s výjimkou Rajhradu a Rajhradice, které by měli jednu společnou čistírnu. Uvedený dokument posuzuje především ekonomickou výhodnost obou variant a to jak z pohledu jednorázové investice, tak z pohledu budoucích provozních nákladů.

Stávající stav a potřeby investic rozvoje v případě samostatných ČOV

Rajhrad a Rajhradice - společná ČOV (1997, intenzifikace 2007)

Další zvýšení kapacity (střednědobý i krátkodobý výhled) je s ohledem na stávající řešení možné jen zásadní rekonstrukcí prakticky vylučující účelné využití hlavních objemů současných objektů – nutná výstavba prakticky zcela nové biologické ČOV pro 8-11 tis EO a zásadní rekonstrukcí ostatních objektů, jejich doplněním a úplným přestrojením technologického vybavení. Jen velmi omezená možnost využití stávajících nádrží. Předpoklad pozdější intenzifikace v daném prostoru opět velmi problematický.

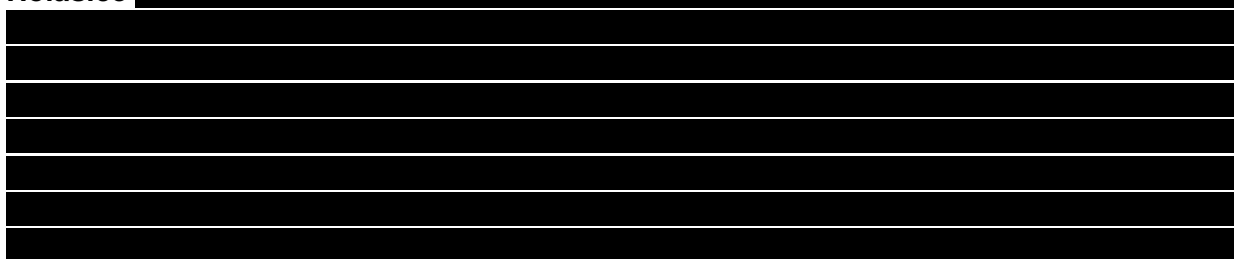
Vážným problémem je zde i další navyšování objemů splaškových vod dopravovaných jednotnou kanalizační sítí – nutnost přebudování významných objektů kanalizace, tj. odlehčovací komory a jejich vliv na recipient i samotnou ČOV vč. jejího dimenzování.

Racionálním řešením je tak vybudování hlavních částí mimo stávající areál – na vhodném prostoru „za náhonem“. Tím by bylo zásadněji řešeno i problematické stávající umístění nyní již ve velmi těsné blízkosti obytné zástavby, ochranné pásmo apod.

Rajhradice

Holasice

Opatovice

Rebešovice

Popovice

Řešení rozvoje oblasti s centrálním čištěním odpadních vod

Z výše uvedeného přehledu vyplývá již aktuální nutnost řešení rozvoje obcí Rajhrad + Rajhradice, Opatovice a Holasice. Obce Rebešovice a později Popovice s aktuálně vyhovující infrastrukturou je třeba zásadněji řešit až ve vzdálenějším výhledu.

Alternativním řešením rozvoje infrastruktury (s možností i postupných kroků) je koncept s centrální ČOV, který nabízí několik zásadních pozitivních efektů a dlouhodobých přínosů.

1. Vyřešení nedostatečné kapacity největší ČOV Rajhrad, problematicky a nákladně řešitelné intenzifikace ve stávající lokaci, navíc v těsné blízkosti bytové zástavby (problém s ochranným pásmem).
2. Čištění produkovaných odpadních vod s celkově vyšší efektivitou ve všech parametrech. Zajištění srážení fosforu pro celou oblast, případně i na úrovni III. stupně čištění.
3. Snížení nákladů na čištění odpadních vod řešené oblasti (provozování a údržba menšího počtu strojů a zařízení, snížení dopravní obslužnosti a technologické vymoženosti s lepší ekonomickou efektivitou danou větším měřítkem).
4. Významné omezení znečištění odlehčováním odpadních vod (kombinovaná kanalizace - splaškové odpadní vody budou odváděny samostatně přímo na ČOV bez zaústění do jednotné kanalizace (Rajhradice + nové satelity Rajhrad zvlášť).
5. Využití stávající jednotné kanalizace Rajhrad bez nutnosti zásadní změny řešení odlehčovacích a průtočných parametrů (nutné při dalším zvyšování produkce splašků na stávajícím konceptu).

Koncepce spočívá ve vybudování společné čistírny namísto zásadní rekonstrukce a rozšíření více staveb (ČOV Rajhrad, ČOV Holasice, ČOV Opatovice). Dopravu odpadních vod lze zajistit ze stávajících objektů ČOV nově vybudovanými čerpacími stanicemi (dále jen ČS) – soustavou inteligentně řízených ČS s příslušnou retencí.

Vodohospodářské aspekty, ekologický přínos, krajina

- Snížení četnosti odlehčení a množství vypouštěných nečištěných odpadních vod (**oddělení významné části splašků z jednotné soustavy – Rajhradice 2.300 EO, část Rajhradu 3.000 EO**)
- Spolehlivější funkce čištění, bez fatálních havárií a odstávek – zajištěno přes min. 2 linky solidní technologické koncepce na větší a lépe řízené ČOV s promyšleně zálohovanou technologií – stávající menší ČOV jsou jednolinkové a bez optimálních rezerv v technologickém vybavení.
- Bude redukováno okamžité vypouštěné množství (retence, akumulace, inteligentní řízení ČS) spojené s dalším pozitivním efektem vyrovnávání zatížení retencí na kvalitu vypouštěné vody.

Bude dosaženo vyšší úrovně čištění, jelikož centrální ČOV bude splňovat limity v kategorii ČOV nad 10 000 EO, budou menší výkyvy v zatížení ČOV a lze počítat s využitím III. stupně čištění, tedy odstraňování dusíku a fosforu, což bude mít pozitivní vliv hlavně na eutrofizaci toků. Oproti tomu řešení variantou samostatných ČOV by znamenalo vybudování 4 ks ČOV v kategorii 500 - 2.000 EO a 1 ks ČOV v kategorii 2.000 - 10.000 EO.

Porovnání odhadovaných nákladů

Pro rozvahu o budoucích investicích a nákladech byly uvažovány počty obyvatel; Tyto byly konzultovány se starosty jednotlivých obcí a mají vazbu na aktuální územní podklady.

Pro velikost ČOV je rozhodující počet EO. Vzhledem k tomu, že v uvažovaném území není významný producent OV (tj. průmysl, zemědělství, služby...) uvažujeme, že počet EO je shodný s počtem obyvatel, cca 18 000.

Následující tabulky objasňují hodnoty investičních nákladů:

Samostatné ČOV – investiční náklady

Název ČOV	Výchozí kapacita ČOV 2025 (EO)	Návrhová kapacita ČOV 2045 (EO)	Investice ČOV (mil. Kč)	Investice ČS OV + výtlačky (mil. Kč)	Celkem
ČOV Rajhrad	5 800	11 300	150	4	163
Rajhradice				9	
CELKEM	10 140	17 400	218	13	231

V případě samostatných ČOV vzniknou potřeby investic do staveb čistíren. Nové výtlačky a čerpací stanice odpadních vod ve většině obcí nebudou potřeba. Výjimkou jsou obce Rajhrad a Rajhradice, kde nyní čerpáme OV z tlakové kanalizace Rajhradice do jednotné stokové sítě Rajhrad. Již v krátkodobém výhledu se předpokládá nutnost úpravy trasy výtlačku a odvedení OV z Rajhradice mimo jednotný systém, tj. přímo k čištění odpadních vod. Žádoucí je následně i stažení nově budovaných splaškových částí kanalizace v aglomeraci Rajhrad – Rajhradice. Z tohoto důvodu uvažujeme investice do výtlačků a čerpaní za celkem 13 mil. Kč.

Centrální ČOV - investiční náklady

Název ČOV	Výchozí kapacita ČOV 2025 (EO)	Návrhová kapacita ČOV 2045 (EO)	Investice ČOV (mil. Kč)	Investice ČS OV + výtlačky (mil. Kč)	Celkem
ČOV Rajhrad	5 800	11 300	175	9	192
Rajhradice				8	
CELKEM	10 140	17 400	175	45	220

V případě centrální ČOV vznikne potřeba investice nejen do stavby čistírny, ale také do výtlačků a čerpacích stanic, sloužících k dopravě OV z každé obce do centrální ČOV a to buď přímo (Holasice, Opatovice) nebo přes čerpací stanici v místě stávající ČOV Rajhrad. Trasy výtlačků budou zpřesněny ve studii proveditelnosti.

V obou případech byly zvaženy i související investice jako potřeba zpevnění či vybudování příjezdových komunikací, případně vybudování mostu přes náhon.

Následující tabulky objasňují hodnoty provozních nákladů:

Samostatné ČOV – provozní náklady za rok

Název ČOV	Obsluha a režie (mil. Kč)	Opravy (mil. Kč)	Laboratoře (mil. Kč)	El. Energie (mil. Kč)	Dopravní obslužnost (mil. Kč)	Měrné náklady (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)
ČOV Rajhrad Rajhradice							4,01
CELKEM							8,90

Hodnoty v tabulce vycházejí z monitoringu reálných dat objektů obdobného charakteru v provozování VAS, a.s..

Samostatné ČOV – obnova technologie za rok

Název ČOV	Hodnota budoucí technologie (mil. Kč)	Životnost (roky)	Obnova technologie (mil. Kč/rok)
ČOV Rajhrad	37	15	2,47
CELKEM	100		-

Náklady na obnovu vycházejí z předpokladu, že po 15 letech bude potřeba technologii obnovit. Takže každý rok je potřeba tvořit rezervu ve výši 1/15 hodnoty technologie.

Centrální ČOV - provozní náklady za rok

Název ČOV	Obsluha a režie (mil. Kč)	Opravy (mil. Kč)	Laboratoře (mil. Kč)	El. Energie (mil. Kč)	Dopravní obslužnost (mil. Kč)	Měrné náklady (mil. Kč)	Celkem (mil. Kč)
ČOV Rajhrad Rajhradice							5,42
CELKEM							6,33

Hodnoty v tabulce vycházejí z monitoringu reálných dat objektů obdobného charakteru v provozování VAS, a.s.

Centrální ČOV – obnova technologie za rok

Název ČOV	Hodnota budoucí technologie (mil. Kč)	Životnost (roky)	Obnova technologie (mil. Kč/rok)
ČOV Rajhrad	40	15	2,67
CELKEM	57		-

Náklady na obnovu vycházejí z předpokladu, že po 15 letech bude potřeba technologii obnovit. Takže každý rok je potřeba tvořit rezervu ve výši 1/15 hodnoty technologie.

Výsledky porovnání

	Samostatné ČOV	Centrální ČOV	Rozdíl
Investice ČOV (mil. Kč)	218	175	-43
Investice ČS OV + výtlaky (mil. Kč)	13	45	32
Provozní náklady (mil. Kč/20 let)	178	127	-51
Obnova technologie (mil. Kč/20 let)	133	76	-57
Celkem (mil. Kč/20 let)	542	423	-119

Součet provozních nákladů v letech 2025-2045:

Samostatné ČOV	Centrální ČOV	Rozdíl
311	203	-109

Součet investičních nákladů:

Samostatné ČOV	Centrální ČOV	Rozdíl
231	220	-11

V tabulce je vidět srovnání investičních a provozních nákladů pro varianty samostatných ČOV v jednotlivých obcích a ČOV centrální za období 20 let. V součtu nákladů na ČOV a výtlaky včetně čerpacích stanic jsou investice srovnatelné (rozdíl činí 11 mil. Kč ve prospěch centrální ČOV). Při porovnání nákladů na provoz a obnovy technologií je v obou položkách výrazně výhodnější varianta centrální ČOV (za dvacet let činí rozdíl v těchto nákladech 108 mil. Kč ve prospěch centrální ČOV).

Varianta CENTRÁLNÍ ČOV je tedy výhodnější, celková úspora při 20-ti letech provozu činí zhruba 120 mil. Kč. Hrubý odhad předpokládané investice CENTRÁLNÍ ČOV 220 mil. Kč.

Vysvětlivky:

EO – ekvivalentní obyvatel je uměle zavedená jednotka, která se používá pro návrh potřebné kapacity čistíren odpadních vod pro konkrétní území.

ČOV – čistírna odpadních vod

ČS – čerpací stanice

Jednotná kanalizace - odvádí společně odpadní a srážkové vody.

Oddílná kanalizace - odvádí odpadní a srážkovou vody každou samostatně.

Přehledné situace jednotlivých řešení

